मोफसलको सर्वाधिक लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

पूर्वाञ्चल

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

२६ औं वर्षमा Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २६ ◆ अङ्क : ३१७ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं. २०७८ कात्तिक ६ गते शनिवार (Saturday, October 23. 2021) नेपाल सम्वत् ११४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु. : ५/- भारतमा भा.रु. : ४/-

राष्ट्रिय जनगणना २०७८
मेरो गणना-मेरो सहभागिता

राष्ट्रिय जनगणनामा परिवारमुलीको नाम लेखाउँदा अक्सर घरको व्यवहार गर्ने तथा परिवारमा आइपरेको निर्णय जसले गर्छन् उहाँलाई लेखाऔं ।

महिलाले घर व्यवहार सञ्चालन गर्ने गरेको भए परिवारमुली महिला नै हुन्छन् ।

गणना गर्ने अवधि : कात्तिक २५ गतेदेखि मंसिर ९ गतेसम्म

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

विपत्तिमा परेकालाई तत्काल राहत : प्रधानमन्त्री

झापा, कात्तिक ५। प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले बाढीपहिरा, डुबानजस्ता प्राकृतिक विपत्तिबाट पीडित नागरिकलाई राहत दिन तत्कालीन र दीर्घकालीन योजना बनाएर सरकार अघि बढ्ने बताए ।

बेमौसमी वर्षासँगै आएको बाढीपहिरा, डुबान र नदी कटानले पुऱ्याएको मानवीय तथा भौतिक क्षतिको बिहीबार सुदूरपश्चिम प्रदेशमा स्थलगत निरीक्षण अवलोकन गरेका उनले धनगढीमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा विपत्तिबाट पीडितलाई राहत उपलब्ध गराइने र क्षति न्यूनीकरणका लागि तत्कालीन तथा दीर्घकालीन समाधानका उपाय खोजिने बताए ।

बेमौसमी वर्षासँगै उत्पन्न विपत्तिले देशभर नै क्षति पुऱ्याएको छ-उनले भने- यो वर्षाले सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ठूलो क्षति भएको छ, धानबालीमा समेत क्षति पुगेको छ । प्रधानमन्त्री देउवाले मन्त्रिपरिषद्को आकस्मिक बैठकले बाढीपहिरा, डुबानको समस्याबाट पीडित नागरिकलाई राहत दिने निर्णय गरिसकेको उल्लेख गर्दै यस विषयमा काठमाडौं फर्केपछि पुनः छलफल गरिने बताए ।

एक प्रश्नको जवाफमा उनले कोरोनाविरुद्धको खोप लगाउनमा नेपालले पाएको सफलतालाई विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले धन्यवाद दिएको उल्लेख गर्दै नेपालमा कोरोना रोकथाम हुँदै जाँदा बेलायतलगायत अन्य देशले 'भिसा' खुला गरेको बताए । अर्को एक प्रश्नको जवाफमा प्रधानमन्त्री देउवाले अमेरिकी अनुदान सहयोग परियोजना मिलिनियम च्यालेन्ज कर्पोरेसन (एमसीसी) नेपालको कानूनभन्दा माथि नरहेको तर यसबारे झुठा प्रचार गरिएको बताए ।

प्रदेश १ मा ७० जनाले ज्यान गुमाए

झापा,कात्तिक ५ । बेमौसमी झरीको कारण १ नम्बर प्रदेशमा गएको तिन दिन यता बाढी पहिरोबाट ७० जनाको मृत्यु, २० जना घाईते र १३ जना बेपता भएका छन् भने अझै पनि सयौं घर डुवानमा परेका छन् ।

प्रदेश १ मा सबै भन्दा बढी पाँचथर जिल्लामा मानवीय क्षति भएको छ । पाँचथर जिल्लामा मात्र २८ जनाको मृत्यु भएको छ भने १० जना घाइते र ६ जना बेपत्ता भएका छन् । पाँचथरको कुम्मायक गाउँपालिका, मिक्लाजुङ गाउँपालिका, फिदिम नगरपालिका र फाल्गुनन्द गाउँपालिकामा पहिरोले घर पुरिँदा २८ जनाको मृत्यु , १० जना घाइते र ६ जना बेपत्ता भएका हुन् ।

यसैगरी इलाम जिल्लाको फाकफोकथुम गाउँपालिका, सुर्योदय नगरपालिका, देउमाई नगरपालिका, माई नगरपालिका र माङसेबुङ गाउँपालिकामा बाढी पहिरोको कारण १४ जनाको मृत्यु भएको छ भने ५ जना घाइते तथा १ जना बेपत्ता भएका छन् । यस्तै धनकुटाको चौबिसे गाउँपालिकामा बाढी पहिरोकै कारण ७ जनाको मृत्यु भएको छ भने ५ जना घाइते भएका छन् । सुनसरीको धरान उपमहानगरपालिका र भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिकामा बाढी पहिरोको कारण ८ जनाको मृत्यु भएको छ भने ३ जना बेपत्ता भएका छन् ।

यसैगरी मोरङको बिराटनगर महानगरपालिका-१२ मा १ जनाको मृत्यु भएको छ । भोजपुरको रामप्रसाद राई गाउँपालिका-६ मा खोलाले बगाएर १ जनाको मृत्यु भएको तथा उदयपुरको त्रियुगा नगरपालिका र उदयपुर गढी गाऊपालिकामा बाढीका कारण एक/एक जनाको मृत्यु भएको छ । बेमौसमी झरीका कारण सयौं घर डुबानमा परेका छन् भने ४ हजारभन्दा बढी मानिसहरु बिस्थापित भएका छन् । डुवान भएको क्षेत्रमा सुरक्षाकर्मी परिचालन भई बिस्थापित भएका मानिसहरुलाई सुरक्षित स्थानतर्फ स्थानान्तरण गर्ने कार्य भइरहेको छ । हालसम्म १ नम्बर प्रदेशमा ५ हजार ९५ जना प्रहरी जनशक्ति उद्धार कार्यमा परिचालन गरिएको जनाइएको छ ।

इलाममा उद्धार र राहत प्रभावकारी नहुँदा समस्या

इलाम,कात्तिक ५ । बेमौसमी झरीसँगै आएको बाढी र पहिरोले इलामका धेरैलाई परिवारलाई घरवारविहीन बनायो । पहिरोमा परेर १४ जनाले ज्यान गुमाए । सैयौं मानिस घरबारविहीन हुँदा उद्धार र राहत प्रभावकारी बन्न सकेको छैन ।

घरमाथिबाट खसेको पहिरोले पुरिएर जिल्लाको फाकफोकथुम गाउँपालिकामा एकै परिवारका ४ सहित ६ जनाको ज्यान गयो । मस्त निन्द्रामा रहेका बेला घरमाथिको ढिस्को खस्दा ८६ वर्षीय नैनसिंह, ७५ वर्षीया रनदत्ता, १५ वर्षीया निशाना र १३ वर्षीय निश्चतको ज्यान गयो । माथिल्लो तलामा सुतेका समिक्षा र गोमा भने बाँच्न सफल भए ।

माङसेवुङ गाउँपालिका पञ्चमी बजार नजिक पहिरोमा पुरिएकामध्ये २ जनाको शव भेटियो । घरमै पहिरो झर्दा ५५ वर्षीय हरिप्रसाद राई र २७ वर्षीया कमलसहित पाँच जना पुरिए । दुई जनाको शव भेटियो भने तीन जना सख्त घाइते अवस्थामा उद्धार गरियो ।

नेपालीहरूको महान चाड दशैंको उत्साह सकिन नपाउँदै धेरै घरपरिवार भावविह्वल बने । पहिरोले घर भत्काएहरू छिमेकीको घरमा आश्रय लिन बाध्य छन् । आफ्नो घर भत्किँदा र अरुको घरमा शरण हुनुपर्दा उनीहरू बिचल्लीमा छन् । वर्षापछि ग्रामीण सडकहरू क्षतविक्षत भएर यात्रा गर्न मिल्ने अवस्थामा छैनन् । मेची राजमार्ग समेत ठाउँ-ठाउँमा भासिँदा यात्रा असहज भएको छ । प्रशासन सडक खुलाउन प्रयासरत भए पनि पटक-पटकको वर्षाले प्रयास सफल हुन सकेको छैन । यद्यपि प्रशासनको प्रयास जारी छ ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

प्रदेश सरकारले विश्वासको मत पाउला ?

विराटनगर, कात्तिक ५ । प्रदेश नं १ प्रदेशसभाको शुक्रवार बसेको बैठकमा मुख्यमन्त्री भीमप्रसाद आचार्यले विश्वासको मतका लागि सभामा प्रस्ताव पेश गरे ।

नेपालको संविधानको धारा १८८ को उपधारा(२) तथा प्रदेश नं १ को प्रदेशसभा नियमावली, २०७४ को नियम १२८ को उपनियम(४) बमोजिम सदनमा सो प्रस्ताव पेश भएको हो ।

प्रदेशसभाको अर्को बैठक कात्तिक ७ गते मध्याह्न १२:३० बजे बस्ने र विश्वासको मत विभाजनबाट हुने सभामुख प्रदीपकुमार भण्डारीले जानकारी दिए । मुख्यमन्त्री आचार्यले वर्षाकै कारण प्रदेशमा ७० जनाले ज्यान गुमाएका, १८ जना घाइते र १२ जना बेपत्ता, ४० वटा घर बगाएको र एक हजार ८२५ घरमा आंशिक क्षति भएको जानकारी गराए ।

उनले अविरल वर्षाकै कारण प्रदेशमा १० हेक्टर जमिनमा लगाइएको धानबाली पूर्णरूपमा क्षति भएको र लगभग ५० हजार हेक्टर जग्गाको धानबालीमा आंशिक क्षति भएको तथा अन्य क्षतिको विवरण आउन बाँकी रहेको जनाउँदै मृतकका प्रति परिवारलाई रु. एक लाख, पूर्ण क्षति भएको घरलाई रु. तीन लाख, आंशिक क्षति भएको परिवारलाई रु. ३५ हजार र सामान्य क्षति भएका परिवारलाई रु १५ हजार राहतस्वरुप प्रदेश सरकारले प्रदान गर्ने जानकारी दिए । मुख्यमन्त्री आचार्यले धानबालीमा भएको क्षतिप्रति प्रदेश सरकारले कृषकको क्षतिमा २५ प्रतिशत राहत प्रदान गर्ने बताए ।

प्रहरीभित्र कसैलाई 'तँ' नभन्न निर्देशन

झापा, कात्तिक ५ । नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागमा जुन सुकै तहका कर्मचारीलाई बोलाउँदा 'सम्मानार्थी' शव्द प्रयोग गर्नु पर्ने भएको छ । गृहमन्त्री बालकृष्ण खाणले तीनै सुरक्षा निकायलाई संगठनमा बोलचालमा 'सम्मानार्थी' शव्द प्रयोग गर्न निर्देशन दिएका छन् ।

मन्त्रीले निर्देशन दिने कार्यक्रममा गृहसचिव टेकनारायण पाण्डे, सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षक शैलेन्द्र खनाल, नेपाल प्रहरीका एआइजीपी विश्वराज पोखरेल, गृह मन्त्रालयका कर्मचारी प्रशासन महाशाखा प्रमुख सहसचिव सुनिल खनाल सहभागी थिए । नेपाल प्रहरीका एआइजीपी विश्वराज पोखरेलले संगठनमा बोलचालमा 'सम्मानार्थी' शव्द प्रयोग गर्न गृहमन्त्रीबाट निर्देशन भएको जानकारी दिए । 'मन्त्रीज्यूबाट संगठनमा बोलचाल र निर्देशनमा 'सम्मानार्थी' शव्द प्रयोग गर्न निर्देशन भएको छ' उनले भने- 'अब संगठनमा कसैले कसैलाई 'त' भन्न मिल्दैन । 'सम्मानाथी' शव्द प्रयोग गर्नुपर्छ । अहिले नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागले मुस्कानसहितको सेवा सञ्चालन गरिरहेका छन् ।

अब सम्मानसहितको सेवा सञ्चालन गर्नु पर्ने निर्देशन गृहमन्त्री खाणले दिएका छन् । संगठनको छवि बाहिर राम्रो बनाउन र सम्मानसहितको सेवा सञ्चालन गर्न पहिलो संगठनभित्र एकले अर्कालाई सम्मान गर्नु पर्ने भन्दै सुरक्षा निकायले 'सम्मानार्थी' शव्दको प्रयोग गरेर त्यसको सुरुवात गर्ने तयारी भएको हो । अब संगठनमा कसैले कसैलाई 'त' भन्ने छैनन्

१८०९ मुद्दा दर्ता

बिराटनगर, कात्तिक ५। संगठन प्रमुख प्रहरी महानिरीक्षक र प्रदेश प्रहरी प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक तथा प्रदेश प्रहरी प्रमुख र प्रदेशका १४ वटै जिल्लाका प्रहरी प्रमुखहरुबीच कार्य सम्पादन सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुँदा यस आर्थिक बर्षको पहिलो त्रैमासिकमा १ हजार ८ सय ९ मुद्दा दर्ता र ९ करोडभन्दा बढी राजश्व संकलन भएको छ ।

संगठन प्रमुखको निर्देशनलाई पालना गर्ने र गराउनेतर्फ बिशेष ध्यान दिई समाजमा हुने अपराधिक घटना, फैसला

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

खानेपानीका हाकिमलाई मोसो दलेपछि ....

झापा, कात्तिक ५। खानेपानी कार्यालयका निमित्त प्रमुख राजेश्वर कुशवाहालाई दुर्व्यवहार गरेको आरोपमा पक्राउ परेका ६२ जना जनमत पार्टीका कार्यकर्ता मध्ये १७ जनाविरूद्ध मुद्दा दर्ता गरिएको छ ।

बिहीबार दिउँसोसम्म दुई दिन भएको वर्षामा पानीको निकास ढल भएर बग्न नसकेपछि उक्त पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताले गुण्डाशैलीमा कार्यालय प्रमुख कुशवाहालाई मोसो दलेर कुटपिट गर्दै नगर परिक्रमा गराएका थिए ।

लाठी, भाटासहित कार्यालय पुगेका दर्जनौं कार्यकर्ताले प्रमुखलाई जबर्जस्ती कार्यालयबाट बाहिर ल्याई कुटपिट गर्दै नगर परिक्रमा गराएका थिए । उनीहरुले कपडा च्यात्नुका साथै नालामा रहेको हिलो दलेर अर्धनग्न रुपमा कुटपिट गर्दै घुमाएका थिए ।

सो घटनामा सम्लग्न १७ जना नेता/कार्यकर्तामाथि जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालयमार्फत मुद्दा दर्ता गराइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । प्रहरी प्रवक्ता जीतेन्द्र बस्नेतका अनुसार उक्त पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष ओमविक्रम कुशवाहा, सर्लाही जिल्ला सदस्य दुर्योधन यादव, प्रेमकिशोर यादव, केन्द्रीय सदस्य वीरेन्द्र महतो, विद्यार्थी जनमत संघका अध्यक्ष विजय यादव, नेता सञ्जय प्रधान, धनिकलाल कापर, विक्रमकुमार साह, कैलाशप्रसाद साह, दिनेश रजक साफी, रामकरण यादव, सञ्जय कुमार सिंह, सञ्जय साह, महेश कुमार यादव, अमरनाथ साह र सुन्दर मण्डलविरूद्ध मुद्दा दर्ता गरिएको छ ।

उनले भने - यस मुद्दामा अभियुक्तहरूलाई क्षतिपूर्तिसहित अधिकतम चार वर्षसम्म कैद ४० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनसक्छ । बाँकी पक्राउ गरिएका ४५ जनालाई बिहीबार अबेर राति हिरासमुक्त

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

बेमौसमी विपत्तिको कारण के हो ?

झापा, असोज ५। गएको वैशाखमा गरिएको आँकलनअनुसार नेपालमा औषतभन्दा १५ प्रतिशत बढी वर्षा भएर यही अक्टोबर ११ मा आठ दिन ढिला गरी मनसुन बाहिरियो ।

नेपालीको महान् चाड दशैंको मुखमा मनसुन बाहिएिपछि नेपालीले धुमधामसँग चाड मनाए । दशैंमा अधिकांश ठाउँमा राम्रै घाम लाग्यो । मनसुन सकिएकाले अब भारी वर्षा हुन्छ भन्ने अनुमान थिएन । त्यसैले पनि कात्तिकमा महिना (बेमौसम) मा यति धेरै वर्षा हुने कुरा अनुमानभन्दा बाहिरको हो ।

यद्यपि जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले मध्य दशैंमा असोज ३१ गतेको मिति तोकेर विभिन्न प्रणाली विकसित भएकाले भारी वर्षाको सम्भावना रहेको हुँदा सार्वधानीको चेतावनी दिएको थियो । असोज २८ मा पहिलो र असोज ३० गते दोस्रो विशेष बुलेटिन नै सार्वजनिक गरी सावधानीको अनुरोध गरिएको वरिष्ठ मौसमविद् वरुण पौडेल सुनाउँछन् ।

टन्टलापुर घाम लागिरहेका बेला उक्त चेतावनीलाई कतिपयले खासै वास्ता नगरेको पनि हुनसक्छ । विडम्बना असोजको अन्तिम दिनबाट मुलुकका विभिन्न जिल्लामा भारी वर्षा शुरु भयो । पूर्णिमासम्म दशैंको टीका लगाउने चलनअनुसार मानिस आफन्तकोमा टीका थाप्दै थिए भने घर गएका कार्य

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कर्मचारी आवश्यकता

यस मेनपावरलाई निम्न अनुसार कर्मचारी आवश्यक परेकाले इच्छुकले तु सम्पर्क गर्नुहोला ।

पद : रिसेप्सनिष्ट : १ जना महिला
योग्यता : +२ वा सो सरह
सम्पर्क : ९८०१४२३९२९

बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर, अष्टाङ्ग आयुर्वेद फार्मेसी

दैनिक ओपीडी, क्षारसूत्र, पायल्स, फिसर, फिस्टुला, हाडजोर्नी, प्यारालाइसिस, नशा, माइग्रेन तथा अन्य जुनसुकै रोगको उपचारको लागि
सम्पर्क : ९८०६०००३१३/०२३-५९०१६६
नोटः प्रत्येक शनिवार MD डाक्टरको सेवा पनि रहेको छ ।

"SHINE WITH LIFE, LEARN WITH LOVE, GROW WITH GOD"

ACCREDITED ACSI Association of Christian Schools International

VACANCY NOTICE !!

IN COLLABORATION WITH Early Childhood Education Centre

The office of CES is looking for a competent and passionate teacher, background MA/MED candidate in English to serve God through teaching, in SECONDARY LEVEL.
Please apply before 12th of Kartik.

Children Environment School
Birtamode :- 1,Jhapa
Contact us : 023-540423, 023-542420, 023-544565

कोभिड–१९ पछिको शिक्षा : छात्रा बढी प्रभावित

काठमाडौँ, कात्तिक ५ । कोभिड–१९ को महामारीपछि विशेष गरी विद्यालय तहका बालबालिका पूर्ववत् सिकाइ वातावरण, स्वच्छ मनोरञ्जन र अन्य सामाजिक अवसरको पूर्ण प्रयोगबाट बञ्चित हुँदै आएका छन् ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बालकोष (युनिसेफ)को पछिल्लो तथ्याङ्कानुसार विश्वव्यापीरूपमा सातमध्ये कम्तीमा एक बालबालिका बन्दाबन्दीबाट प्रत्यक्षरूपमा प्रभावित भएका छन् भने एक अर्ब ६० करोडभन्दा बढी बालबालिकाले शिक्षाको अवसर गुमाएका छन् । महामारीपछि अस्तव्यस्त भएको दिनचर्या, शिक्षा, मनोरञ्जनका साथै पारिवारिक आय र स्वास्थ्यको चिन्ताजस्ता बाधाले गर्दा धेरै बालबालिका तथा युवामा डर, क्रोध र आफ्नो भविष्यप्रति चिन्ता अनुभव भएको युनिसेफको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । नेपालमा पहिलो र दोस्रो लहरको कोरोना रोकथामको बन्दाबन्दीले गर्दा ७४ हप्तासम्म विद्यालय पूर्ण र आंशिकरूपमा बन्द भइसकेका छन्, यो विश्वका कोभिड प्रभावित मुलुकको तुलनामा बढी भएको अध्ययनले देखाएको छ ।

नियमित र प्रत्यक्षरूपमा विद्यालय सञ्चालन नहुँदा डिजिटल जोखिममा विशेषतः किशोरी पर्ने गरेका छन् । कोभिड–१९ पछि किशोरी अनलाइनको दुर्व्यवहारमा परेका तथा बालविवाह, बालहिंसाका घटना बाहिरिएका छन् । एकातिर अनलाइन शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच पुग्न सकेको छैन भने अर्कातिर अनलाइनको पहुँचमा भएका बालबालिका डिजिटल लतमा फस्न पुगेका छन् । यसले उनीहरूमा मनोसामाजिक असरसमेत पर्ने गरेको छ । यही अक्टोबर ११ मा 'डिजिटल पुस्ता, हाम्रो पुस्ता' भन्ने नाराका साथ यस वर्षको दिवस विश्वभर मनाइँदा डिजिटल जोखिममा बालिकाबारे चिन्ता जाहेर गरिएको थियो । त्रिभुवन विश्वविद्यालयका सहप्राध्यापक डा. भगवान् अर्यालले कोभिड–१९ को अत्याधिक सङ्क्रमण देखिएका राष्ट्रमा समेत विद्यालय यति लामो समयसम्म बन्द नभएको पाइएको बताए । सुविधाविहीन बालबालिकाको अनलाइन शिक्षामा पहुँच नपुग्ने भएकाले सिकाइमा नकारात्मक प्रभाव पर्नाका साथै सबै विद्यार्थीमा सिकेका कुरा धेरै समय सम्झिन सक्ने क्षमतामा कमी भएको सहप्राध्यापक डा. अर्यालको भनाइ छ ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय शैक्षिक, वैज्ञानिक तथा सांस्कृतिक सङ्गठन (युनेस्को)ले बन्दाबन्दीपछि विद्यालय खुले पनि विश्वभरि ११७ मिलियन विद्यार्थी (७.५%) अझै विद्यालय बाहिर रहेको विवरण सन् २०२० मा प्रकाशनमा ल्याएको थियो । सो विवरणअनुसार नेपालमा झण्डै ९० लाख विद्यार्थीमा कोभिड–१९ का कारण शैक्षिक संस्था बन्दको प्रभाव परेको थियो । यसमध्ये ११% पूर्वप्राथमिक तह, २८% प्राथमिक तह, ३९% माध्यमिक तह र ५% उच्च तहका विद्यार्थी रहेका थिए ।

महामारीले नेपालका विद्यालय तहका ७४ लाख विद्यार्थीको सिकाइको क्षतिसम्बन्धी तत्कालीन जोखिम सिर्जना गरेको मानिएको छ । यसका अतिरिक्त, लामो समयसम्म विद्यालय बन्द रहने, गतिशीलतामा बन्देज लाग्ने र बन्दाबन्दीले घरमै सीमित हुने भएकाले विद्यार्थीको स्वास्थ्यका साथै परिवार तथा समुदायलाई पनि थप तनाव भई नकारात्मक असर सिर्जना गरेको युनाइटेड वर्ल्ड स्कुल्सको प्रतिवेदन २०२० ले जनाएको छ । निम्न वर्गीय अभिभावकले बढी मात्रामा घरायसी तथा शारीरिक श्रममा संलग्न गराउन तथा बालिका विद्यार्थी विशेषरूपले कामकाजमा बढी संलग्न हुनुपर्ने जोखिम देखिएको ती अध्ययनले देखाएको छ । खासगरी बालविवाह र छिटो गर्भधारण, घरेलु हिंसा र शोषण, लैङ्गिक हिंसा, यौन दुर्व्यवहार र हैरानी, साइबर बुलिइङ तथा अपराधका घटना पनि कोभिडपछि देखिएका छन् ।

विपन्न र सीमान्तकृत परिवारका बालबालिकालाई दिवाखाजा कार्यक्रमबाट बञ्चित हुनुपर्दा पोषण स्वास्थ्यमै जोखिम उत्पन्न भई पोषण शिक्षाको अभाव, विद्यालयबाट प्राप्त हुने स्वास्थ्य सेवाबाट बञ्चित, अभिभावकको घरमा शिक्षा दिने क्षमतामा कमीजस्ता समस्या पनि देखिएका छन् ।

काठमाडौँ उपत्यकाका सामुदायिक, संस्थागत र गुठी विद्यालयका व्यवस्थापक, प्रधानाध्यापक र सहायक–प्रधानाध्यापकबीच गरिएको एक अध्ययनले २८% विद्यालयले मात्र विद्यालय पुनः सञ्चालन गर्ने लिखित प्रोटोकल तयारी गरेकामा लगभग ५०% विद्यालय कक्षाकोठामा शिक्षण शुरु गर्न पूर्ण तयार भएका र ४७% विद्यालय पनि केही हदसम्म खुल्न आतुर भएको पहिचान गरेको छ । त्यसमा २५% अभिभावकले आफ्ना बालबालिकाको सिकाइलाई कुनै समय दिन नसक्ने पाइएको थियो ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयका सहसचिव डा हरि लम्साल सामाजिक र सांस्कृतिक कारणले छात्राको शिक्षामा निरन्तरतामा चुनौति पैदा गरेको स्थितिमा कोभिड–१९ को महामारीले थप चुनौति थपिदिएको ठान्छन् । उनले सबै बालबालिकालाई निरन्तर सिकाइ क्रियाकलापमा जोड्न सरोकार भएका पक्ष, समुदाय र अभिभावकको सशक्त भूमिका आवश्यक भएको बताए ।

नेपाल जनसाङ्ख्यिक स्वास्थ्य सर्वेक्षण सन् २०१६ का अनुसार नेपालमा १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहका १७ प्रतिशत किशोरी गर्भवती हुने गर्छन् । ग्रामीण क्षेत्रमा यो दर २२ प्रतिशत रहेको छ भने सहरी क्षेत्रमा १३ प्रतिशत रहेको छ । किशोरकिशोरी स्वास्थ्य व्यवहार सर्वेक्षण सन् २०१७ ले विद्यालय गइरहेका किशोरीमध्ये ४० प्रतिशत महिनावारीका कारण कम्तीमा एक दिन विद्यालयमा अनुपस्थित रहने गरेका छन् । बलात्कारका वार्षिक करिब २०० घटनामध्ये ६८ प्रतिशत बालिका नै हुने गरेका छन् । यस्ता घटनाबाट बालिका तथा किशोरीको पढाइमा असर परिरहेको हुन्छ ।

हात्तीको हुलले १५० बिघाको धान सखाप

झापा, कात्तिक ५ । झापाको पूर्वोत्तर क्षेत्र बाहुनडाँगीका बासिन्दा दैनिक भारतबाट आउने जङ्गली हात्तीका कारण हैरान छन् । बेलुका छ बज्न नपाउँदै हात्तीको बथान मेची नदी तरेर नेपाल प्रवेश गर्ने र किसानको पाक्न लागेको धान बालीमा रात बिताउने गर्छ ।

हरियो हुन थालेदेखि रातभर गोठालो लागेर धान जोगाएका किसानले पाकेपछि जोगाउन नसकेको बताए । मेचीनगर–४ मिलन चोकमा एक सय ५० बिघा धान हात्तीले खाइदिएर सखाप पारेपछि किसान अब के खाने भनेर चिन्तामा परेको स्थानीय शङ्कर लुइँटेलले बताए । उनका अनुसार ५० किसानले लगाएको धान दुईदिनमा हात्तीले खाइदिएको हो । एकातिर भर्खरै आएको बेमौसमी पानीले आधाजसो धान ढालेर खत्तम बनाइदिएको थियो – स्थानीय किसान सन्देश पौडेलले भने –बाँकी रहेको पनि राति नै हात्तीले सबै खाइदियो ।

उनले दैनिक ५० देखि ६० वटा हात्ती हुल बाँधेर आउने गरेको बताए ।

धेरैको सङ्ख्यामा आउने हात्तीलाई लेखेट्नसमेत समस्या भइरहेको पीडितले बताए । स्थानीय सरकार, डिभिजन वन कार्यालय झापा र प्रहरीसँग समेत बाँकी रहेको पाकेको धान जोगाइदिनका लागि सहयोग गरिदिन आग्रह गरेका छन् । बाहुनडाँगीमा दैनिक भारतबाट हुल बाँधेर आउने हात्तीले दुःख दिइरहेको छ भने बुद्धशान्ति, अर्जुनधारा, दुहावढी, चन्द्रगढीलगायत क्षेत्रमा रैथाने हात्तीले पाकेको धान खाएर दुःख दिइरहेको किसानको गुनासो छ ।

लागूऔषधसहित पक्राउ

बिर्तामोड, कात्तिक ५ । झापा, मेचीनगर नगरपालिका–६ स्थित मेची पुलबाट करिब ७ ग्राम अबैध लागूऔषध ब्राउन सुगर जस्तो देखिने लिसाईलो पदार्थ सहित दमक नगरपालिका–१९ बस्ने २६ वर्षीय खगेन्द्र नेपालीलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

इलाका प्रहरी कार्यालय काकरभिट्टा र लागूऔषध नियन्त्रण व्यूरो काँकरभिट्टाबाट खटिएको संयुक्त प्रहरीले जाँच गर्ने क्रममा भारतबाट नेपालतर्फ आउँदै गरेका खगेन्द्रलाई उक्त पदार्थ सहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो ।

सुनसरी, धरान उपमहानगरपालिका –८ अटल पम्प कम्पाउन्डबाट करिब ३ ग्राम अबैध लागूऔषध खैरोहिरोइन जस्तो देखिने पदार्थ सहित सोही उपमहानगरपालिका –८ बस्ने ३५ वर्षीय बिमल भुजेल लगायत २ जनालाई बिहीबार साँझ प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । अस्थाई प्रहरी पोष्ट बरगाछिबाट खटिएको प्रहरीले जाँच गर्ने क्रममा उनीहरूलाई उक्त पदार्थ सहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो ।

दुई सय बाढी पीडितलाई राहत

विराटनगर, कात्तिक ५ । मोरङ क्षेत्र नम्बर ५ का प्रतिनिधिसभा सदस्य तथा पूर्वमन्त्री शिवकुमार मण्डलको पहलमा जहदाका २ सय बढी बाढीपीडित परिवारलाई राहत वितरण गरिएको छ ।

दुई दिनअगाडि आएको वर्षा र बाढीले डुबानमा परेका जहदा गाउँपालिका ३ र २ नम्बर वडाका पीडितहरुलाई राहत वितरण गरिएको हो । वडा नम्बर ३ मिलनचोक आसपासको बस्ती पूर्ण रुपमा डुबान हुँदा त्यहाँका १२० घर परिवार प्रभावित भएका छन् । उनीहरु विस्तापित भएर स्थानीय आधारभूत विद्यालयमा बसिरहेका छन् । डुबानका कारण अधिकांश घरहरु भत्किएको माओवादी ५ नम्बर क्षेत्रका इन्चार्ज देवा यादवले बताए ।

यस्तै जहदा २ नम्बर वडाको हरिनगरा दलित बस्तीका ४० घरपरिवार नहरमा बसिरहेका छन् । उनीहरुलाई पनि मण्डलको पहलमा राहत वितरण गरिएको यादवको भनाइ छ । यस्तै जहदा २ को हरिनगरा पहाडी टोल, राजघर टोलका ९८ घरपरिवार, वीरपुरमा सन्थाल टोलको अवस्था नाजुक रहेको यादवले बताए ।

त्यहाँका घरहरु अझै पनि पानीले डुबानमा परेको छ । कच्ची घर सबै भत्किएको छ । त्यही अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै मण्डलको टोली राहत लिएर पुगेको थियो ।

आफूहरुको पहलले मात्रै स्थानीयको समस्या समाधान हुन नसक्ने भएकोले स्थानीय, प्रदेश र केन्द्र सरकारले विस्थापितलाई राहतको पर्याप्त व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा यादवले जोड दिएका छन् ।

बेमौसमी...

क्षेत्रमा फर्किनसमेत भ्याएका थिएनन् ।

लगातारको भारी वर्षा (मनसुनी वर्षाझैँ) का कारण कात्तिकको पहिलो दिनबाट भने मानवीय र भौतिक क्षतिका घटना सार्वजनिक हुन थाल्यो । असोज १, २, ३ गतेको तीन दिनको अवधिमा १०१ जनाले बाढी, पहिरो र डुबानमा परेर ज्यान गुमाउन पुगे । अझै ४१ जना हराइरहेका छन् । सयौँ परिवार विस्थापित भएका छन् भने झण्डै २० जिल्लामा भौतिक संरचना, सडक, पुल, विद्युत्, टेलिफोन सेवा नराम्ररी प्रभावित भएको छ । अझै क्षतिको यकिन विवरण भने आइसकेको छैन । कात्तिकमा यति ठूलो वर्षा भएर मुलुक नै प्रभावित हुने गरी ठूलो जनधनको क्षति गराउने कुरा अप्रत्यासित र अकल्पनीय नै हो । जलवायु परिवर्तनको असर हो की भैपरी आउने घटना यसमा आआफ्नै धारणा मानिसमा छ ।

जलवायु परिवर्तन विज्ञ तथा नेपाल पानी सदुपयोग फाउन्डेसनका अध्यक्ष डा. डमिन्द्र दाहाल अक्टोबरको दोस्रो हप्तामा थोरै पानी पर्ने गरे पनि यती धेरै नपर्ने विगतको अनुभव सुनाउँछन् । "वर्षा सकिएपछि यसरी ठूलो पानी पर्नु जलवायु परिवर्तनको असर हो, परिवर्तन आयो भन्ने कुरा अहिलेको वर्षाबाट हामीले बुझ्नुपर्छ", दाहालले भने ।

उनका अनुसार कतिपय स्थानमा मनसुन भरी पर्ने पानीभन्दा धेरै यो तीन/तीन दिनमा परेको उनको भनाइ छ । यसले राम्रो सङ्केत गर्दैन, जलवायु परिवर्तन भनेको यही हो, कतिबेला के हुन्छ थाहा हुन्न, ३०/४० वर्षको तथ्याङ्क चाहिन्छ, भनिन्छ त्यो एक ठाउँमा होला तर अदलीबदली चाहिँ डरलाग्दो हिसाबले भइरहेको छ, यसलाई हामीले मनन गर्नुपर्छ– उनले भने । सुदूरपश्चिममा केही ठाउँमा त मनसुन कै रेकर्ड तोडेको उनले बताए ।

उनका अनुसार यस्ता घटना हरेक ५० देखि १०० वर्षमा एक पटक देखिने हो । डा. दाहाल अब यस्ता घटना बाक्लिने दावी गर्छन् । यसले अब तीन/चार महिना लामो खडेरी हुने सङ्केत दिएको पनि उनले जिकिर गरे । त्यसको सङ्केत प्रशान्त महासागरका गतिविधिले देखाइरहेको छ, लान्दिनाको प्रणाली अलि सक्रिय देखिएको छ, त्यसले खडेर निम्त्याउने उनको विश्लेषण छ । उनले यही प्रकृतिको घटना नदोहोरिए पनि अर्को नयाँ स्वरुपका घटना देखिन सक्ने चेतावनी दिए । एकै चोटी पानी खनिनु पनि जलवायु परिवर्तनको सङ्केत भएको अध्यक्ष डा. दाहालको जिकिर छ । गत वर्ष पर्वतमा होस् या सिन्धुपाल्चोकको जुगलमा एकै ठाउँमा धेरै वर्षा हुँदा भेल पहिरो गएर ठूलो जनधनको क्षति भएको थियो । यही साल मनसुनका बेला (असार १ र १६ गतेको वर्षा) मा सिन्धुपाल्चोकको हेलम्बुमा मेलम्ची खोलाको शिरदेखि अकल्पनीय बाढी पहिरो जाँदा हेलम्बू र मेलम्चीमा घरका चार तला माथिसम्म बाढी पुगेको थियो । सयौँ घरको निशाना फेला पार्न सकिने अवस्थाको छैन । औषतभन्दा बढी वर्षा भएर यही अक्टोबर ११ बाट मनसुन बाहिरिएको एक हप्तामै झण्डै/झण्डै मनसुन अवधि कै क्षतिको अङ्क पछ्याउँदै बाढी, पहिरो र डुबानले वितण्डा मच्चायो । प्राप्त विवरणअनुसार मनसुन अवधिमा १३६ जनाको मृत्यु भएको थियो भने ४५ जना मानिस हराइरहेका छन् ।

अहिलेको (असोज ३१ देखि कात्तिक ३) को अवधिमा भारी वर्षापछिको बाढी पहिरो र डुबानमा परेर १०१ को मृत्यु भएको छ भने ४१ जना हराइरहेका छन् । खेतबाट भित्र्याउन ठिक्क पारिएको अर्बौंको धान नष्ट भएको छ । वरिष्ठ मौसमविद् वरुण पौडेलका अनुसार यसपटक मनसुन सकेलगत्तै पश्चिमबाट आउने प्रणाली र बङ्गालको खाडीबाट आएको न्यून चापीय प्रणाली मिसिएर भारी वर्षा भएको हो । मौसमविद् पौडेलले भने –कहिलेकाहीँ यस्ता घटना हुन्छ, यो दुर्लभ घटना हो, विगतमा पनि अक्टोबर महिनामा यस्ता घटना भएको पाइन्छ, भारतको केदारनाथमा पनि मनसुनसँगै यसैगरी दुई प्रणाली मिसिएको थियो ।

मनसुन बाहिरिँदै गर्दा बङ्गालको खाडीमा एक खालको न्यून चापीय प्रणाली विकसित भएको र त्यसमा अर्को पश्चिमी वायु पनि सक्रिय भई दुवै प्रणालीको प्रभावले भारी वर्षा हुन पुगेको मौसमविद्को भनाइ छ तर त्यो जलवायु परिवर्तनसँग जोडिने विज्ञहरू बताउँछन् । मौसम विज्ञान विभागको जलवायु विश्लेषण शाखा प्रमुख, वरिष्ठ मौसमविद् डा. इन्दिरा कँडेल यसपालि मनसुन अवधिभर भइराख्ने भन्दा १५ प्रतिशत बढी वर्षा भएको थियो । पोष्ट–मनसुनमा पनि यसपाली निक्कै धेरै वर्षा भएको उनी बताउँछिन् । मनसुन सकिएपछिको यो वर्षा तीस वर्षको औषत वर्षाभन्दा बढी भएको उनको भनाइ छ । यस वर्षको मनसुन जुन ११ मा शुरु भएर अक्टोबर ११ मा बाहिरिएको थियो । मौसमविद् डा. कँडेल अक्टोबर १ देखि २१ (बिहीबार)सम्म मुलुकका २० वर्षा मापन केन्द्रमा २५३ मिलिमिटर औषत पानी पर्ने बताउँछन् तर त्यहाँ सरदरमा ३४२ प्रतिशत पानी परेको छ । जुन उक्त अवधिमा पर्ने पानीभन्दा १८७ मिलिमिटर बढी हो । त्यसलाई विश्लेषण गर्दा उक्त अवधिमा २४२ प्रतिशत बढी पानी परेको डा. कँडेलले बताउँछन् ।

गएको सेप्टेम्बरमा दक्षिण एशियाली जलवायु आँकलन मञ्चको बैठकले प्रदेशको १ को दक्षिणी भाग, प्रदेश २, बागमती, लुम्बिनीको दक्षिणी भेगमा अक्टोबरमा बढी वर्षा हुने आँकलन गरेको थियो तर उक्त मोडलले सुदूरपश्चिम र कर्णालीमा कति पानी पर्छ भनेर यकिन गर्न सकेको थिएन । उक्त मोडलले देखाएअनुसार नेपालको पूर्वमा मिल्न आयो सुदूरपश्चिममा भने त्यो सिग्नल देखाएन, बढी पर्न पनि सक्छ नपर्न पनि सक्छ भन्ने थियो, तर त्यस क्षेत्रमा पनि पानी ठूलो पऱ्यो– डा. कँडेलले भने ।

गत वर्ष नेपालमा एकदम बढी सुख्खा थियो, त्यसले विभिन्न क्षेत्रमा डडेढोको सामना गर्नुपऱ्यो । आगो निभाउन हेलिकोप्टर नै प्रयोग गर्नुपरेको थियो । उक्त मञ्चले अक्टोबर, नोभेम्बर, डिसेम्बरमा केही बढी पानी पर्छ भन्ने सङ्केत दिए पनि नेपालमा पूर्वानुमान गर्ने प्रविधि राम्रो छैन । कँडेलका अनुसार यस्ता घटना कुनै पनि बेला हुनसक्छ भन्ने नै हो ।

सामान्यतया विगतमा १० वर्षयता जुन १० मा मनसुन भित्रिएर सेप्टेम्बर २३ मा बाहिरिन्थ्यो । यस वर्षदेखि मनसुन भित्रिने दिन जुन १३ थियो । त्यसको दुई दिनअघि नै मनसुन भित्रिएको थियो भने आठ दिनपछि बहिर्गमन भएको थियो । नेपालमा सरदर वर्षाको आँकडा विश्लेषण गरेर मनसुनको मिति तय गरिनेछ । कहिलेकाहीँ केही दिन ढिला र केही दिन चाँडो पनि मनसुन भित्रिने र बाहिरिने हुन्छ । यसपालि पनि त्यही भएको मौसमविद्को भनाइ छ ।

१८०९ ...

कार्यान्वयन, भन्सार चोरी निकासी, नदिजन्य पदार्थ अबैध दोहन, अबैध काठ चोरी निकासी र ट्राफिक ब्यवस्थापनमा प्रभावकारी रुपमा प्रहरी परिचाल भए अनुसार उल्लेख्य मात्रामा सफलता हासिल भएको हो ।

यस आर्थिक बर्षको गत ३ महिनामा मात्र १ हजार ८ सय ९ वटा बिभिन्न अपराध सम्बन्धी मुद्दा दर्ता भई कारवाही गरिसकिएको छ भने फैसला कार्यान्वयन तर्फ बिभिन्न अपराधमा सजाय तथा जरिवाना फैसला भई फरार रहँदै आएका ८४५ जना फरार प्रतिवादी पक्राउ गरी ३८५ बर्ष कैद भुक्तान भई ,१ करोड ७४ लाख १२ हजार ७ सय २१ रुपैयाँ राजश्व संकलन भएको बताइन्छ । यसैगरी भन्सार चोरी निकासीतर्फ अबैध रुपमा समान चोरी निकासी गर्ने १८ जना मानिस पक्राउ गर्नुका साथै ३ करोड ६३ लाख ५७ हजार २५६ रुपैयाँ राजश्व संकलन भएको छ । यस्तै नदी जन्य पदार्थको अबैध रुपमा दोहन गर्ने २१ जना मानिस र ४०९ वटा नदी जन्य पदार्थ उत्खनन गर्ने र ओसार पसार गर्ने सवारी साधनलाई पक्राउ गर्नुका साथै १२ लाख ५७ हजार ७५० राजश्व संकलन भएको छ । यसैगरी अबैध काठ चोरी निकासी गर्ने २३ जना मानिस पक्राउ गर्नुका साथै ११०५ क्यू.फिट. काठ बरामद गरी २३ लाख ७२ हजार ३३५ राजश्व संकलन भएको छ ।

यसैगरी ट्राफिक ब्यवस्थापन तर्फ यस आर्थिक बर्षको ३ महिनामा मात्र ट्राफिक नियम उलंघन गर्ने ६२ हजार १७१ वटा सवारी साधनलाई कारवाही गर्दा ३ करोड ९८ लाख ५३ हजार राजश्व संकलन भएको छ ।

यसैगरी लागूऔषध नियन्त्रणतर्फ गाँजा १ सय ५७ किलो ३४५ ग्राम, चरेश ८ ग्राम २४० मिलिग्राम, ब्राउन सुगर ९ सय ४५ ग्राम ५१७ मिलिग्राम, बिभिन्न मनोद्धिपक क्याप्सलु ६ हजार ४१७, मनोद्धिपक एम्पुल १ हजार ३०२ र मनोद्धिपक औषधिहरु २५४ क्याप्सुल नियन्त्रण गरिएको र ३०१ रोपनी क्षेत्रफलमा लगाएको ६० हजार ६३७ बोट गाँजा नष्ट गरिएको छ ।यसरी यसै आर्थिक बर्षको ३ महिनामा मात्र कुल ९ करोड ७२ लाख ५३ हजार ६२ राजश्व संकलन भएको हो ।

इलाममा...

जलवायु परिवर्तनको असर बढिरहेका बेला आएको यस्तो विपत्ति अझै पनि नआउला भन्न सकिन्न । त्यसैले सम्बन्धित निकाय पूर्व तयारीमा बस्न र नागरिक आफैँ पनि सचेत हुन जरुरी छ ।

खानेपानीका...

गरिएको थियो । यता मुद्दा दर्ताको विरोधमा पार्टीका अध्यक्ष राउतको निर्देशनमा उनका कार्यकर्ताले जिल्ला प्रहरी कार्यालय घेराउ गर्ने तयारी गरेका छन् ।

कर्मचारी आवश्यकता

वेटर : ४ जना
नेपाली खाना बनाउने कुक : २ जना
सम्पर्क :
९८१६९९८६७७, ९८०३७७५८६४

राहदानी हरायो

शनिश्चरेबाट बिर्तामोड जाने क्रममा यही मिति २०७८।०५।२५ गते मेरो निम्न व्यहोराको राहदानी हराएको हुँदा भेट्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा बुझाई दिनुहुन अनुरोध छ ।

नाम:- कैलाश राजवंशी
ठेगाना:- बिर्तामोड–३, झापा
राहदानी नं.:- ०९८३७४८२
फोन नं. : ९८२५९२७३२६

पर्स हरायो

यही असोज ३० गते बिर्तामोड सुगम पेट्रोल पम्पबाट सालबारी हुँदै कालिस्थान जाने क्रममा मेरो पर्स र त्यसभित्र रहेका महत्वपूर्ण कागजातहरु हराएको हुँदा फेला पार्नुहुने महानुभावले तल दिएको फोन नम्बरमा सम्पर्क गरिदिनु हुन विनम्र अनुरोध गर्दछु ।

नोटः हराएको पर्स फेला परेमा उक्त महानुभावलाई उचित पुरस्कार स्वरुप नगद प्रदान गर्नेछु ।

सुवास कार्की
सम्पर्कः ९८१७०१६०४३

साझा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

झापामै पहिलोपटक भ्याकुम सिष्टमको ठूलो र सस्तो ढल तथा सेफ्टी ट्याङ्की सरसफाईको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

सम्पर्कः ९८१४९९३७१२, ९८२४९८११७४, ९८४२६७७८५५, ९८६२६४८२८२

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड, झापा

(पहाडी क्षेत्रमा पनि यो सेवा उपलब्ध छ ।)

पूर्वाञ्चलमै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमबाट सफाइ गरिन्छ ।

भूपाल बुढाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

श्रीअन्तु प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित – कार्यालय : बिर्तामोड–१, झापा ■ प्रकाशक : भरतलाल गिरी, ■ अध्यक्ष : टोरूप प्रसाई, ■ व्यवस्थापक : चन्द्रकान्त ढकाल (९८४४६४२०९५/ ९८१७९९०२९९) ■ प्रकाशन सहयोगी : भानुप्रसाद शिवाकोटी ■ सम्पादक : एकराज गिरी
■ अनलाइन संयोजक : नरेन्द्र ढकाल ■ सह–सम्पादक : सुरेन्द्र भण्डारी ■ डेस्क सम्पादक : लक्ष्मण ढकाल ■ लेखा : सोमनाथ भण्डारी ■ कार्यकारी व्यवस्थापक : होमप्रकाश अधिकारी (९८४२६३४७४०) ■ बजार व्यवस्थापक : लीला आचार्य (९८१४०१८५७१)
■ प्रोसेसिङ : गोपाल मण्डल ■ प्राविधिक : बद्री महतारा ■ बजार प्रतिनिधिः गोपाल अधिकारी–९८४२६९६११२/सञ्जय श्रेष्ठ ९८०६०३३१५३ ■ कम्प्युटर : रुपा मुखिया/ सन्तोष अधिकारी (कार्यालय फोन : ०२३–५३१००२/प्रशासन/विज्ञापन : ०२३–५३००४४) Email: purwanchal2052@gmail.com

कविता/गजल

सन्ध्या

दयानन्द गोश्वामी

जीवनको संध्या ढल्न लाग्यो
चारै दिशा भयो अन्धकार,
आयु घट्यो, बाटो कट्यो
स्तब्ध हुँदै सारा संसार,

बदलीयो जीवनको अर्थ
शून्य भयो पूर्ण आकार,
शान्तिविहीन सबै बाँझो भयो
ब्यर्थ भयो शून्य साकार,

सप्नील भए जब गीतहरू
भावमयी बन्यो संगीतकार,
अधैर्य र अस्थिर कदमहरू
कम्पन पनी मनभरी जाग्यो,

जीवनको संध्या ढल्न लाग्यो
चारै दिशा भयो अन्धकार,
आयु घट्यो बाटो कट्यो
स्तब्ध हुँदै सारा संसार ॥

बह्रदशी, झापा

गजल

तुलसा भट्टराई

बोल्दैमा परिपक्क कुरा कहाँ हुन्छन् र ?
देखेका सपना सबै पूरा कहाँ हुन्छन् र ?

धार लाइरहनु पर्छ विवेकमाथि
हतियार सबै लाग्ने छुरा कहाँ हुन्छन् र ?

कसरत गर्नैपर्छ धुलो उठाउन नी
सजिलै हातमा लाउने चुरा कहाँ हुन्छन् र ?

न्याप र डाङ्डुङेको जमाना आयो रे
दोहोरी गाउने सबै बीमा दुरा कहाँ हुन्छन् र?

उदयपुर, नेपाल

अनुभूति

भुवन तामाङ

avf{hf0{lxpF dg k/]kl5

मानिसहरुलाई धेरै कुरा मन पर्छ। गाउँकालाई शहर मन पर्छ। शहरकालाई गाउँ मन पर्छ। तराईकालाई पहाड र हिमाल मन पर्छ र पहाड या हिमालकालाई तराई मन पर्छ। स्वदेशकालाई विदेश मन पर्छ। विदेशिएकालाई स्वदेश मन पर्छ। मानिसका स्वाभाव अनुसार धेरै-धेरै कुरा मन पर्छन्।

जमिनमा बाँच्नेलाई समुद्र मन पर्छ। समुद्रमा जिउनेलाई जमिन मन पर्छ। जनावरहरुलाई चराचुरुङ्गी हुन मन पर्छ। चराचुरुङ्गीहरुलाई जनावर हुन मन पर्छ। वनस्पतीलाई प्राणी हुन मन पर्छ। प्राणीलाई वनस्पती हुन मन पर्छ।

बर्खालाई हिउँद मन पर्छ :

मन पराई धेरै कुराको हुने रहेछ। मौसमको पनि आ-आफ्नै मन पराई हुने रहेछ। त्यसमा पनि बर्खाको मन पराई गजबकै हुने रहेछ। भन्नुको मतलब बर्खालाई हिउँद मन पर्न थालेछ। बर्खा सकिएर नै त हिउँद आएको हो, तर बर्खालाई हिउँद मन पर्न थालेछ। त्यसैले त दशैंपछि लगत्तै बर्खा लागे जसरी भिषण र अबिरल पानी परिरह्यो। तर, बर्खालाई यो कुरा थाहा रहेनछ कि, उसलाई हिउँद मन परेपछि किसानहरुलाई विपद् आइपर्छ भनेर। किसानहरुका खेतका पहेँलपुर धान पानीले भिजेर, डुबेर र बगेर नष्ट भए। किसानहरुका सपना चकनाचुर भए। वर्ष दिन खाने, वर्ष दिनभरिको गर्जो टार्ने मुख्यबाली नष्ट भए।

सबैजसो अगुवा धान नष्ट भए। पछुवा धान पनि पानी झरीले ढालेर सोतर भए। किसानहरुको यसपालीको धानबाली पुरै नष्ट भए। किसानहरु नष्ट भएका धान टुलुटुलु हेर्दै, बिलौना गर्दैछन्। कतै धान काम लागिपो हाल्छ कि भनेर भिजेका धान सहेल्दै पनि छन्। रिनपान गरेर दुःखले रोपेर लहलह भएको धान अचानकको बर्षाले नष्ट हुँदा किसानहरु मन थाम्न सकिरहेका छैनन्। यसको उत्तर अब बर्खाले कसरी दिँदो हो कुन्नी ?

धान नष्ट हुनुसँगै सयौं संख्यामा मानवीय क्षति पनि भएको छ। बास बस्ने घरहरु समेत अबिरल बर्षाका कारण पहिरोमा परेका छन्। हिउँदमा बर्खाको कस्तो कमाल हो यो ? किसानहरु अचम्भित त भएका छन् नै त्यो भन्दा बढी मर्माहत भएका छन्। किसान हुनुको उपहार हो यो या सजाय ? ए मौसम ! ए बर्खा ! लौ भन् त।

सरकारहरुको गजबको मौनता :

पाकिसकेको किसानहरुको धानबाली सबैजसो नष्ट हुँदा पनि नेपाल सरकार मौन छ। प्रदेश र स्थानीय सरकारहरु पनि मौन। गजबकै मौन। सायद किसानहरुले कुनै कमिशन या आर्थिक लाभ दिँदैनन् भन्ने लागेर होला किसानका लागि राहत कार्यक्रम घोषणा गर्न मन लाग्दैन सरकारहरुलाई। फगत क्षतिको अवलोकनार्थ हेलिकोप्टरको झ्यालबाट घोप्टिएर हेर्नु बाहेक सरकारले के जानेको छ र ?

सांसदहरु दशैं भत्तामात्र होइन तलब लिन पनि योग्य रहेन छन् :

जब सांसदहरुलाई यसपाली दशैं खर्च नदिने भनेर अर्थ मन्त्रालयको निर्णयय सार्वजनिक भयो, त्यतिबेला आम जनताको मनमा सांसदहरुलाई अन्याय भयो भन्ने लागेको थियो। तर, आज किसानहरुका मेहनत, पसिना, समय, खर्च र सपना पानीले बर्बाद पारी दिँदा समेत सांसदहरु किसानका लागि बोलिरहेका छैनन्। किसानहरुका लागि राहत कार्यक्रम ल्याउनुपर्छ भनेर बोलिरहेका छैनन्, पहल गरिरहेका छैनन्। सांसदहरुका यस्ता रहस्यमय मौनताका कारण सांसदहरुलाई दशैं खर्च नदिइएको ठिकै रहेछ भन्न करै लाग्यो। सांसदहरु दशैं भत्ताका लागि योग्य रहेनछन् भन्न करै लाग्यो। रोकिएका आफ्ना दशैं भत्ताबाट किसानहरुलाई राहत व्यवस्था गरियोस् भनेर संसदबाट सरकारहरुलाई आदेश दिन किन नसकेका होलान् सांसदहरुले ? सांसद भनेका जनताका प्रतिनिधि हुन्। जनताका आशाका केन्द्र हुन्। तर, सांसदहरु स्वार्थी, ढोङ्गी र मतलबी बनेपछि किसानहरुको बर्बादी निश्चित छ। किसानहरुको धान जेसुकै हुन् भन्ने लाग्दो होला सांसदहरुलाई। सकिन्छ भने सांसदहरुलाई तलब र बैठक भत्ता पनि नदिए भयो। यसमा जनतालाई कुनै दुःख मनाउ हुने छैन।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागको प्रभावकारिता :

विभागले मौसम सम्बन्धी सूचना प्रवाह त गर्छ। तर, अहिले किसानको धानबाली झरीले नष्ट भएको दृष्टान्तले विभागको कामको प्रभावकारिता माथि प्रश्च चिन्ह खडा भएको छ। सूचनाहरु यसरी प्रवाह होस् कि कृषि प्रधान देश नेपालको मुख्य धानबाली कहिल्यै र कुनै पनि हालतमा नष्ट नहोस्। मौसमको सूचना किसानहरुको घर-घरमै खेतखेतमै पुऱ्याइयोस।

धान जोगाउन नार्कको सुझाव :

नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् (नार्क)का विज्ञहरुले पानीले भिजेको धानलाई खेतको भित्तामा, आलीमा अड्याएर पानी तर्याउन र बारीमा ठूलो खाल्डो या कुलो खनेर पानी तर्काएर धान जोगाउन सुझाव दिएका छन्। काटिसकेका धानका पाँजालाई तुरुन्तै कुन्यू नलगाउन र घाम लागेपछि पाँजा सुकेपछिमात्र कुन्यू लगाउन सल्लाह दिएका छन्। पाकेका तर नकाटेका धान काट्न हतार नगर्न र मौसम ठिक हुञ्जेल पर्खन पनि भनेका छन्। अर्ती बुद्धी दिन त सजिलै छ। पानीले भिजेर नष्ट भएका धानबाली कसरी जोगाउने भनेर किसानकै खेतमा गएर धान जोगाएर देखाउन चाहिँ नार्कलाई के ले रोकेको छ ?

संस्मरण

मर्नबाट बचाउने त्यो सुसेली

आरती भट्टराई

विश्वमै महामारीकारुपमा फैलिएको कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट परिवारका सदस्यहरु, आफन्तहरू, इष्टमित्रहरु मरिरहेका समाचार सुन्न कसलाई मन लाग्छ होला र ? तर, हिजोआज चिनेका, जानेकाहरूको मृत्युको खबर आउला कि, सिकिस्त भएको सुन्नुपर्ला कि भन्ने डरले दिन बितिरहेका छन्। माहामारीका कारण दिनदिनै मरिरहका यति धेरै मानिसहरू आफूले चिनेका जानेकाहरूभित्रै नपरे पनि कसैका त आफन्त, छिमेकी पक्कै पर्छन् भन्ने सम्झेर बेचैनी बढिरहन्छ। क्षणभरमा हृदयघातका कारण आमा गुमाएको दुःखद् पीडा व्यहोरी सकेकीले गर्दा महामारी कै कारण अरूले पनि आफ्नाहरू गुमाउनु नपरोस् भन्ने लागीरहन्छ। भाइरसका कारण मानिसहरूले अमूल्य जीवन गुमारहेका खबरले स्तब्ध बनाउँछ।

हुन त म अहिलेसम्म करोना भाइरसबाट संक्रमित भएकी छैन। भाइरसका कारण मैले परिवारका कुनै पनि सदस्य गुमाउन परेको छैन। तर, अब गुमाउनु पर्दैन भन्ने ढुक्क पनि त छैन ? भाइरसका संक्रमणबाट बिकराल बनेको वर्तमान परिवेशमा पुरै घर, गाउँ महामारीको शिकार बनिरहेको छ। अझ एकै परिवारका सदस्यहरु केही समयको अन्तरालमा मरिरहेका खबरहरु झन् कहाली लाग्दा छन्। यो विषम् परिस्थितिमा आफन्त, चिनेका, छिमेकी गुमाएकाहरू आफ्नो प्रिय व्यक्ति गुमाएको पीडाका साथ आफू समेत संक्रमित हुँदा मानसिकरूपमा कति धेरै तनावग्रस्त हुन्छन् होला ? अझ एउटै घरमा बस्तै आएका परिवारका सदस्यको मृत्युसँगै संक्रमित भएकाहरूले मृत्युलाई कति नजिकैबाट महशुस गर्छन् होला ? झैं लागेर आजभोलि मेरा दिनहरू अत्यन्तै तनावपूर्ण रूपमा बित्ने गरेका छन्। मैले पनि आफ्नो मृत्यु अत्यन्त नजिकैबाट गुज्रेर गएको पल महशुस गरेकी छु। त्यसैले हिजोआज मृत्युसँग डराएको त्यो घटनाको सम्झना आइरहन्छ।

त्यो त्यतिबेलाको घटना हो जति बेला मैले बुवा-आमाका साथमा मुक्तिनाथ मन्दिर दर्शन गर्ने अवसर पाएकी थिए। त्यतिबेला मुक्तिनाथ जाने मोटर बाटो नबनेको कारण हवाईमार्ग बाहेक त्यहाँ पुग्ने अर्को विकल्प पैदल यात्रामात्र थियो। त्यसैले बसबाट बेनीसम्म गएपछि हामीले पनि मुक्तिनाथ मन्दिर पुग्न पैदल नै यात्रा गरेका थियौं। बेनीबाट कालीगण्डकी खोलाको बगरैबगरअघि बढेको हाम्रो यात्राले गन्तव्यमा पुग्न कहिले पहाडको टोपी खस्ने उकालो त कहिले जिउ नथामिने ओरालोको बाटाको सामना गर्नुपरेको थियो।

यात्राका क्रममा कालीगण्डकी खोलामा बनाइएका अनगिन्ती झोलुङ्गे पुलहरूका साथमा सुनसान जंगलको डरलाग्दो बाटो समेत पार गर्नुपरेको थियो। अन्नपूर्ण बेसक्यापको पदमार्ग भए पनि माओवादी द्वन्द्वका कारण ओहोरदोहोर गर्ने यात्रीहरू भने एकदमै कम भेटिएका थिए। मुक्तिनाथसम्मको हाम्रो यात्रा चार दिन दिनभरको हिँडाइपछि मात्र गन्तव्यमा पुग्न सफल भएको थियो। प्राकृतिक वातावरणका रमाइला दृश्य अवलोकन गर्ने अवसर पाएको सोही यात्राको दोस्रो दिन मैले मृत्युलाई अत्यन्त नजिकै गुज्रेर गएको महशुस गर्न पुगेकी थिएँ। दोस्रो दिन मध्यानपछि अघि बढ्ने क्रममा निकै उकालो बाटो हिँड्नु परेको थियो। हामीले उकालो चढ्दै जाँदा कालीगण्डकी खोलो भने तल-तल भासिँदै गयो। पहाडका ठूला-ठूला ढुंगाहरुमा ठोकिँदै नागबेली झैं बनेर बगेको कालीगण्डकी खोलाको गडगडाहट आवाज र कालोरंगको पानीको दृश्य अति मनमोहक थियो।

हामी उकालो चढ्दै जाँदा ठूला पहाडका बीचमा, खोचमा भासिएर बगेको खोलो बाटोबाट झल्याकझुलुक मात्र देखिन थाल्यो। कतै-कतैबाट झल्याकझुलुक मात्र देखिने खोला किनारमा नियालेर हेर्दा कम्मरको भारीसहित झरेर मरेका खच्चडहरु देखिन्थे। बेला--बेलामा देखिने ती मरेका खच्चडहरूको फुलेर डम्म भएको शरीरको दृश्य हृदयविदारक, कहालीलाग्दो साथै अत्यन्त कारुणिक थिए। पहाडको बीचमा यत्रो ठूलो चट्टान फुटाएर कसले, कसरी, कति दिनमा यो बाटो बनाए होला ? भनेर कुराकानी गर्दै अगाडि देखापरेको डरलाग्दो, अप्ठ्यारो बाटोलाई नियाल्दै हाम्रो यात्रा अघि बढ्दै थियो। सोही समयमा हामीले गाडीको खलासीले बजाउने गरेको जस्तै सुसेलीको आवाज सुन्यौं। सुसेली सुने लगत्तै हामीसँगै रहनुभएका ऋषिराम दाइले उताबाट सुई-सुई गरेर दुईपटक आएको सुसेलीको प्रतिउत्तरमा तीन पटक सुई-सुई पार्नुभयो- 'यो जंगलमा घाँस काट्न आएकाले एक्लै भएर डरले बजाएको सुसेली हुनुपर्छ। तिमी एक्लै छैनौं, हामी पनि छौं, है यो डर लाग्दो ठाउँमा, साथी चाहिएको भए फेरि पनि बजाउनु, हामी आउला' -भन्नुभयो। सुनसान पहाडका चट्टानसँग ठोकिँदै त्यो सुसेलीले निकै ठूलो प्रतिध्वनी गऱ्यो। सुसेलीको प्रतिध्वनीसँगै पाँच जनाको संख्यामा रहेका हामी मध्ये पहिला बुवा, निरौला बा, आमा, म र अन्त्यमा ऋषिराम दाई लाइन बनाएरअघि बढ्यौं। हामी टाउको निहुराउँदै चट्टाने पहाड खोपेर बनाइएको साँघुरो, अप्ठ्यारो बाटामा भित्तापट्टी अडेस लाग्दै कछुवाको तालमा बिस्तारै हिँड्यौं। अग्लो पहाडको बीचमा बनाएको त्यो बाटो यति साँघुरो र डरलाग्दो थियो कि सिधा भएर हिँड्दा टाउको चट्टानमा ठोकिने डर थियो भने खुट्टा चिप्लीए सिँधै खोलामा झरिने र मरिने डर पनि थियो।

त्यहाँ झरेर घाइते मात्र भए पनि उद्धार हुन सक्ने अवस्था थिएन। त्यो चट्टाने भिर छिचोलेर तल पुग्न सक्ने कुनै बाटो नै थिएन। हिँड्ने क्रममा थोरै तलमाथि भएमा मेरो मृत्यु निश्चित छ भन्ने जानेर त्यतिबेला मलाई आफू तरबारको धारमा हिँडीरहेकी छु भन्ने भान भइरह्यो। त्यसैले डराउँदै बडो कष्टका साथ

बिस्तारै हिँड्दै गए। त्यो अफ्ट्यारो बाटो पार गरे लगतै- 'धन्न खोलामा खसिएन र बाचियो' भन्दै टाउको सिधा बनाएँ। बाटाका छेउमा करिब ५०, ६० वटा खच्चड र चार जना मानिस बसिरहेका देखिए। एक व्यक्तिले हामीतिर हेर्दै भने- 'तपाईहरुलाई यति बाटो काट्न पनि कति धेरै समय लागेको ? यसरी बाटोमा धेरै बिसाएर त, हामी बेनी पुग्न भ्याउँदैन।' पहाडी मार्गमा खच्चडहरू मार्फत ढुवानी सेवा उपलब्ध गराउँदै आएकाउनीहरू हामीले डेढ दिन लगाएर हिँडेको बाटो आधा दिनमा नै तय गर्न चाहन्थ्ये। त्यसैले रिसाउनु स्वभाविकै थियो। तर, ऊ रिसाएको कुरामा भन्दा पनि मेरा अगाडि उभिरहेका ती खच्चडहरूमा मेरा आँखा टक्क अडिए।

उनका कुरा सुनेपछि ती खच्चडहरू हामीलाई नै पर्खेर बसिरहेका रहेछन् भन्ने बुझ्न कत्ति पनि गाह्रो भएन। कमिलाको ताती जस्तो एक लाइन मात्र हिँड्न पाइने त्यो साँगुरो बाटो खच्चडसँग बाँडेर हामी कसरी हिँड्न सक्थ्यौं होला र ? ती खच्चडहरु हिँड्दा छेउमा उभिने ठाउँ समेत नपाउँदा हामीहरूको के गति हुन्थ्यो होला ? तिनले पक्का पनि हामीलाई खोलामा झार्ने थिए होला ? जति नै हारगुहार गरेर चिच्याए पनि हामीलाई बचाउन त्यहाँ को आउथ्यो र ? त्यो विकराल परिस्थितिमा हामीले बाँच्ने मौका कहाँ पाउने थियौं र ? भन्ने डर मनमा उत्पन्न भयो। खच्चडहरू देखेर अप्रत्यासित रूपमा उत्पन्न भएको मृत्युको भयले हतास हुँदै खच्चडहरूको मालिक त्यो व्यक्तितर्फ हेरे। एउटा सानो लौरो हातमा बोकेको, पटुकीमा ठूलो खुकुरी भिरेको उसलाई हेरिरहँदा अचानक लाग्यो ऊ हाम्रो प्राण रक्षा खातिर प्रकट भएको देवदूत हो। त्यो अप्ठ्यारो र साँघुरो बाटोमा यमराजका दूत झैं लाग्ने ती खच्चडहरुसँग हाम्रो जम्काभेट हुन नदिने ऊ नै हो।

खच्चडहरुलाई अघि बढ्न नदिएर हामीलाई रक्षा गर्ने, बचाउने ऊ नै हो। वास्तममा हाम्रो रक्षा गर भनेर ईश्वरले नै उसलाई पठाएको हुनुपर्छ भन्ने सम्झे। पुनर्जीवन पाएको महशुस गरेर 'धन्न प्रभु' भन्दै ईश्वरप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गरे। तर, केहीबेर मै ईश्वरीय दूत नै भए पनि हामी बाटामा आउँदैछौं भन्ने चाहिँ कसरी थाह पाए होला ? भन्ने जिज्ञासा पनि पलायो। एकदम बेचैनीका साथ उत्पन्न भएको त्यो जिज्ञासालाई नमेटाइ मेरा पाइला अघि बढ्न सकेनन्। त्यसैले विनम्रतापूर्वक उसलाई सोधैँ- 'तपाईले हामी आउँदै गरेको चाहिँ कसरी थाह पाउनुभयो ?' -उसले भन्यो- 'जब सुसेली फिर्ता आउँछ त्यसको मतलब बाटामा कोही आउँदैछ भन्ने हुन्छ।' आफ्नो प्रश्नको उत्तर प्रष्ट र सहजरुपमा पाएँसँगै सुसेलीको प्रतिउत्तर नदिएको भए ती खच्चड रोकिने रहेन छन् भन्ने बुझ्न गाह्रो भएन। यदि हामीले त्यो सुसेलीलाई बेवास्ता गरेको भए अथवा हामी मध्ये कसैले पनि सुसेली बजाउन नजानेको भए या भनौं दाइले आफ्नै मनमा लागेको भ्रम (डराएर बजाएको होला) भन्ने कुरालाई मेटाउन नखोजेको भए हामी जिवित रहन्नथ्यौं भन्ने सम्झेर त्यसपछि मेरो मन अत्यन्त डरायो।

सुसेलीले पो हामीलाई बचाएछ भन्ने जानेपछि मृत्युको भयले आक्रान्त भएँ। मृत्यु भयका कारण मानसिक अवस्था अत्यन्त तनावपूर्ण भयो। शारीरिकरूपमा सकुसल भए पनि मनभित्रको तनावका कारण छट्पटी भएर आफूलाई समाल्न गाह्रो भयो। निधारमा चिट्चिट् पसिना आयो र शरीर चिसो भयो।म लल्याकलुलुक भएर उभिन नसकी छेउको ढुंगामा टुसुक्क बसे। तर, केहीबेरको विश्रामपछि भने मृत्यु भयले आक्रान्त मनमा अकस्मात नयाँ विचारले प्रवेश गऱ्यो। तत्काल प्रष्फुटन भएको विचारले अशान्त मनमा एकाएक शान्ति छाइ दियो। डराएको मनले शरीरमा नियन्त्रण गरेर कमजोर बनाइरहेको समयमा नै छाएको मनको शान्तिका कारण ममा स्वतःस्फूर्त शक्ति सञ्चार भयो। जसले भर्खरै मात्र कमजोरीले गलेकी म क्षणभरमा नै सहजै समालिए। सबै जना कुनै नकुनै माध्यमबाट नियतिको खेलमा आबद्ध छौं भन्ने विचार आएसँगै यथार्थताको अनुभूति गरे। वास्तवमा मर्नको लागि नियतिले निर्धारित समय आइपुग्नु आवश्यक छ भन्ने सत्यलाई स्वीकार्न पुगे।

साँघुरो बाटो र खच्चड हाम्रो मृत्युका लागि नियतीले तय गरेको रहेनछ भन्ने यथार्थताले मनमा प्रवेश पाएसँगै आनन्दको अनुभूति भयो। यदि नियतीले मृत्युको लागि निर्धारण गरेको समय आइपुगेको छैन भने बिना उद्देश्य, बिना प्रयोजन, बिना जानकारी मात्र रमाइलोका लागि गरिएको कामले समेत ज्यान जोगिन्छ। त्यो बाटाका लागि सुसेली वार्तालापको माध्यम हो भन्ने विषयका बारेमा विल्कुल अञ्जान हामीले रमाइलोका लागि सुसेली प्रतिध्वनित गरेका थियौं। तर, बिना उद्देश्य अन्दाजका भरमा प्रतिध्वनित गरेको सुसेलीका कारण नै हामी जिवित थियौं। संयोगवश नै भए पनि सुसेली प्रतिध्वनित गरेर ज्यान बचाउन सफल भयौं।

अवरुद्ध लामीडाँडा विमानस्थल : रावाबोसी गाउँपालिका–३ लामीडाँडामा निर्माण गरिएको जिल्लाको सबैभन्दा पुरानो लामीडाँडा विमानस्थल। नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको रु. छ करोड ७६ लाख ९३ हजारको लगानीमा कालोपत्र गरिएको उक्त विमानस्थल दुई वर्षदेखि अवरुद्ध छ। *तस्वीर : रासस*

‘साझा’को विपद् सहयोग अभियान शुरु

बिर्तामोड, कात्तिक ५। प्राकृतिक विपत्ति तथा सामाजिक सरोकारका विषयमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले शान्तिपुर झापा एकता समाजले विपद्मा साझाको सहयोग अभियान शुरु गरेको छ।

शान्तिपुर झापा एकता समाजका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्र अधिकारीले अभियानको शुभारम्भ गर्दै शुक्रबार कोष खडा गरिएको जानकारी दिए। उनले इलामको तत्कालीन शान्तिपुर गाविसमा जन्मिएर झापासहित देश–विदेशमा रहेका शान्तिपुरबासीलाई आफ्नो जन्मथलोको दीगो विकास र हितका लागि एकपटक साझाको विपद् अभियान कोषमा सहयोग गर्न आह्वान गरेका छन्।

शान्तिपुर झापा एकता समाजले विभिन्न सामाजिक कामलाई अगाडि बढाइरहेका बेला हरेक क्षेत्रमा आर्थिक गतिविधिलाई अगाडि बढाउन आवश्यक ठानेर अभियानको शुभारम्भ गरिएको कोषका संयोजक एवम् समाजका उपाध्यक्ष शेखर कार्कीले बताए। उनले अभियानको पहिलो दिन ५० हजारभन्दा बढी रकम जम्मा भएको जानकारी दिए।

शान्तिपुरका हरेक विपद् तथा अन्य सामाजिक गतिविधिमा खर्च गर्ने उद्देश्यलले कोष निर्माण गरिएको र कोषको रकम खर्च नगरी त्यसबाट प्राप्त हुने ब्याजलाई समाजको पूर्ण बैठकले निर्णय गरेमा मात्र विपद् तथा अन्य गतिविधिमा खर्च गरिने समाजका कोषाध्यक्ष प्रविन खड्काले बताए। उनले शान्तिपुर इलामको विकट क्षेत्रको रुपमा रहेको र त्यहाँका हरेक नागरिकलाई शिक्षा, स्वास्थ्य तथा अन्य आधारभूत आवश्यकताको परिपूर्ति गर्न समाजले हातेमालो गर्ने बताए।

विपद्मा साझाको अभियानले सम्पूर्ण शान्तिपुरबासीलाई एकताबद्ध बनाउँदै हरेक क्षेत्रमा अगाडि बढाउन सहयोग पुग्ने समाजका सचिव नरेन्द्र ढकालले विश्वास व्यक्त गरेका छन्। कोषलाई १० लाख रुपैयाँको बनाएर त्यसबाट प्राप्त हुने ब्याजलाई प्राकृतिक विपद् तथा अन्य सामाजिक कामममा खर्च गरिने लक्ष्य राखिएको बताइएको छ।

हाल रोङ गाउँपालिका– १ र २ नम्बर वडाहरु शान्तिपुरमा समेटिएका छन्। करिब एक हजार पाँच सयभन्दा बढी परिवार उक्त वडामा बसोबास गर्दै आएको र त्यस क्षेत्रमा यातायात, सञ्चार, विद्युत्, खानेपानी, स्वास्थ्य, शिक्षा लगायतका आधारभूत आवश्यकताका विषयको पनि कमी रहेकाले त्यसलाई अगाडि बढाउन समाजले भूमिका खेल्ने बताइएको छ। समाजले अभियानमा सहयोग गरिदिन सबै संघ–संस्था, व्यक्ति तथा सरकारी निकायमा आग्रह समेत गरेको छ।

बुवाको वार्षिक पुण्यतिथिमा खाद्यान्न सहयोग

बिर्तामोड, कात्तिक ५। बिर्तामोडका व्यवसायी निर्मल भट्टराईले स्व. पिता देवीप्रसाद भट्टराईको पुण्य तिथिका अवसरमा झापा नेत्रहिन संघका ५५ परिवारलाई खाद्यान्न सहयोग गरेका छन्।

अलैंची व्यवसायी महासंघका पूर्व अध्यक्ष समेत रहेका भट्टराईले पिता देवीप्रसादको पुण्य तिथिमा झापाका दृष्टिविहीन ५५ परिवारलाई खाद्यान्न सहयोग गरेका हुन्।

भट्टराईले २५ केजी चामल, एक केजी दाल, एक केजी नुन, एक लिटर खानेतेल तथा उनीहरुलाई यातायात खर्च समेत प्रदान गरेका थिए। नेत्रहिन संघ झापाकी अध्यक्ष यशोदा बरालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा स्व. देवीप्रसादकी श्रीमती माया भट्टराईको प्रमुख आतिथ्य रहेको थियो।

कार्यक्रममा निर्मल भट्टराईले कार्यक्रमको औचित्यमाथि प्रकाश पारेका थिए भने नेत्रहिन संघका झापा उपाध्यक्ष होमनाथ राजवंशीले स्वागत गरेका थिए।

कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ झापा अध्यक्ष एकराज गिरी, नेत्रहिनका सल्लाहकार संयोजक द्रोणचार्य निरौला, स्व. देवीप्रसादका दाजु सत्यनाथ भट्टराई लगायतले भट्टराई परिवारले गरेको कार्यको प्रशंसा गरेका थिए। कार्यक्रमको सञ्चालन संघका सचिव भोजराज तामाङले गरेका थिए।

होमस्टे सञ्चालक घिमिरेको निधन

इलाम, कात्तिक ५। इलामको सूर्योदय नगरपालिकास्थित श्रीअन्तुका होमस्टे व्यवसायीको हिमाल आरोहाणका क्रममा निधन भएको छ।

होमस्टे एसोसिएसन १ नम्बर प्रदेशका उपाध्यक्ष तथा सूर्योदय नगरपालिकाको श्रीअन्तुस्थित मेची माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक समेत रहेका धरणी घिमिरेको मकालु बेसक्याममै निधन भएको हो। मकालु गाउँपालिका–२ याङ्लेखर्कमा एक जनाको मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा इलामको सूर्योदय नगरपालिका–४ श्रीअन्तुका धरणीधर घिमिरे रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय संखुवासभाका प्रहरी निरीक्षक शुभेष अधिकारीले जानकारी दिए।

मकालु बेसक्याम्प घुम्न गएका घिमिरेको निमोनियाका कारण मृत्यु भएको प्रहरी निरीक्षक अधिकारीले बताए। गत असोज २८ मा मृतक घिमिरेसहित उनका जेठा दाजु एकराज, माइला दाजु रुद्र, छिमेकी मिलन ढकाल, मारेङको विराटनगर महानगरपालिका–४ का उज्वल घिमिरे, सुनसरीका सौजन घिमिरे र संखुवासभाको चैनपुर नगरपालिका–६ का श्याम राउत मकालु आधार शिविर घुम्न गएका थिए। घटनाबारे मृतकका दाजुले बिहीबार मात्रै प्रहरीलाई जानकारी गराएका थिए।

घटनास्थल सदरमुकाम खाँदबारी बाट पाँच दिनको पैदलमा पर्दछ। सूर्योदय नगरपालिकाका चारसहित सात युवा मकालु हिमाल आरोहण गर्न गत असोज २५ मा हिँडेका थिए। उनीहरू अन्तुबाट धरान हुँदै २७ गते नुम बजार पुगेका थिए। मकालु बेसक्याम्प पुगेपछि धरणीको अक्सिजन लेभल घटेको थियो।

संखुवासभाको मकालु आधार शिविरमा गत बर्ष खाँदबारी नगरपालिका–१ का २४ वर्षीय विवेक श्रेष्ठको लेक लागेर मृत्यु भएको थियो।

दुर्घटनामा दुई जनाको मृत्यु

झापा, कात्तिक ५। सुनसरीको भिन्नाभिन्नै स्थानमा भएको सवारीसाधन दुर्घटनामा दुई जनाको मृत्यु भएको छ।

१ नम्बर प्रदेश प्रहरी कार्यालय, विराटनगरका अनुसार पूर्व–पश्चिम राजमार्गको कोशी गाउँपालिका–८ भाण्टाबारीमा अनटेष्ट स्कुटी दुर्घटना हुँदा झापाको दमक नगरपालिका–१ की २६ वर्षीया सासा लिम्बूको मृत्यु भएको छ।

स्कुटी आफैं अनियन्त्रित भई दुर्घटना हुँदा गम्भीर घाइते भएकी चालक लिम्बूको न्युरो अस्पताल विराटनगरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। स्कुटी पछाडि सवार झापाको बुद्दशान्ति गाउँपालिका–१ की २७ वर्षीया रेनु गुरुङ भने सामान्य घाइते भएकी छन्।

त्यस्तै बराहक्षेत्र नगरपालिका–३ बाङ्गेस्थित भित्री सडकखण्डमा अनटेष्ट कार अनियन्त्रित भई पल्टिँदा चालकको मृत्यु भएको छ। प्रहरीका अनुसार मृत्यु हुने बराहक्षेत्र–६ चक्रघट्टीका ४० वर्षीय उपेन्द्र भनिने कृष्णप्रसाद दाहाल हुन्। दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका दाहालको नगर अस्पताल चक्रघटीमा ल्याई उपचारका क्रममा मृत्यु भएको हो। दाहालको शव परीक्षणका लागि धरान पठाइएको प्रहरीले जनाएको छ।

कोरोना संक्रमण
अझै कायम रहेकालले
मास्क लगाऔं।
कोरोनाबाट आफू पनि बचौं।
अरुलाई पनि बचाऔं।

कोठा बिक्रीमा

बिर्तामोड शनिश्चरे रोड टाटा शोरुम सँगै ग्याकसहिको कोठा बिक्रीमा छ।
सम्पर्क नं. ९८१५९५५३६२

पेन्सनपट्टा हराएको सूचना

झापाको गोलधापबाट बिर्तामोड जाने क्रममा यही मिति २०७८/०६/०२ गते मेरो निम्न व्यहोराको पेन्सनपट्टा हराएको हुँदा भेट्नु वा देख्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा तलको ठेगानामा बुझाइदिनु हुन अनुरोध छ।

नाम:- पदमबहादुर कार्की
साविक ठेगाना:- गोलधाप–९, झापा
हाल ठेगाना : हल्दिबारी गापा–१, झापा
पेन्सनपट्टा नं.:- ६०३९५३
सम्पर्क: ९८२७१९५७८७

बिमालेख हरायो

बिर्तामोडबाट हल्दिबार जाने क्रममा यही मिति २०७८/०६/०१ गते मेरो निम्न व्यहोराको नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडको बीमालेख हराएको हुँदा भेट्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा तलको ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु।

नाम:- पशुपति दाहाल
साविक ठेगाना:- जलथल–८, झापा
हाल ठेगाना : हल्दिबारी–५, झापा
बीमालेख नं.:- २०२०३२८९६
कम्पनी नाम: नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स क.लि.
सम्पर्क: ९८१५०३१९६०

राहदानी हरायो

बिर्तामोडबाट चन्द्रगढी जाने क्रममा यही मिति २०७८।०५।२५ गते मेरो निम्न व्यहोराको राहदानी हराएको हुँदा भेट्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा बुझाई दिनुहुन अनुरोध छ।

नाम:- प्रवीनकुमार थपलिया
ठेगाना:- बिर्तामोड–१, झापा
राहदानी नं.:- ०७८४९१७७

सेक्युरिटी गार्ड चाहियो

सिभिल तथा EX पुलिस, आर्मी
उमेर : २५–५५ वर्ष (महिला/पुरुष)
सम्पर्क :
सेक्टवान सेक्युरिटी सर्भिस प्रा.लि.
बिर्तामोड पश्चिम बस स्टेण्ड दक्षिण
फोन नं. ९८१७९२६३२२, ९८५२६४१७४०, ९८२४९८२२९६

मोटरसाइकल हराएको सूचना

यही मिति २०७८ भदौ ८ गते साँझ अन्दाजी ५:३० बजे बिर्तामोड नपा वडा नं. ५ धर्मकाटा रारेड ओमबुद्ध चौकस्थित आफ्नै घरमा पार्किङ्ग गररी राखेको इन्जीन नं. DKXCLG44034 चेसीस नं. MD2A13EX21CG85515 को प्रदेश नं. १–०१–०१३ प ५६३७ नं. को रातो कालो रंगको पल्सर मोटलसाइकल हराएको हुँदा भेट्नु वा देख्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा तलको ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनु हुन अनुरोध छ।

नाम:- गणेश उप्रेती
ठेगाना : बिर्तामोड–५, झापा
फोन नं. : ९८०६०१३३१४

सेफ्टी ट्यांकी सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।

झापा सेफ्टी ट्यांकी तथा ढल सफाई

बिर्तामोड सम्पर्क
राजुकुमार श्रेष्ठ
९८५२६४६००५
९८०६०१०४१०
९८४२६३४६२७
०२३–५४६००५

दमक सम्पर्कः
देवी सिटौला
९८२४९७९१८५
९८४२७६०२६५
९८४२३३२४३०

झापामै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ।

सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सफाई

अब घरको सेफ्टी ट्याङ्की राम्रो सस्तो र शुलभ तरिकाले गर्नु परेमा झापाको ठूलो सेफ्टी ट्याङ्कीबाट सेवा गर्ने मौका हामीलाई दिनुहोस्।

सम्पर्कः ०२३–५५२६२०
९८४२६५५७००, ९८०४९३८१००

हाडजोर्नी तथा नसाका समस्याहरूको सफल उपचार

पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्पार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बिर्तामोड झापामा हाडजोर्नी तथा नसाका बिरामीहरुको सफल उपचार।

जाँच तथा उपचार हुने समस्याहरु
- गर्धन, ढाड, कम्मर दुख्ने, डिस्स प्रोल्याप्स, नसा च्यापिएको, हड्डी खिइएको
- बाथ रोग, युरिक एसिड बढेको, आर्थराइटिस, जोर्नी दुख्ने, जोर्नी जाम भएको
- शरीर झमझमाउने, पोल्ने, लाटो हुने, काम्ने,
- प्यारालाइसीस तथा हिंड्न गाह्रो हुने शरीरको एक वा दुबै भाग नचल्ने, मुख बाङ्गिएको बिरामीलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
- प्लाराइसीस भएका तथा हिड्न नसक्ने बिरामीका लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।

स्पार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकाई रोड
नेपाल टेलिकम पूर्व बिर्तामोड, झापा (फोन : ०२३–५३०१२३, ९८०३१५४६१९)

नेपाली लाइसेन्स ड्राइभरहरुलाई युएईमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी : Cars Taxi Services Co. llc

पूर्व स्वीकृति मितिः २०७८/०६/३१ LT No. 247397 चलानी नं. ६०१६४५४५

सि.नं.	कामदारको पद	माग संख्या		मासिक तलब		ओटी	काम	खाना/बस्न	करार
		पुरुष	महिला	AED	नेरु				
१.	Taxi Driver	100	0	1600	52,320	क.नि.अ.	८ घण्टा	छ/छ	२ वर्ष

अन्तरवार्ता हुने स्थान र मिति
झापाको सीपी होटल बिर्तामोड-३ कात्तिक ८ गते (25th Oct, 2021) मा हुनेछ।

Raj Group Of Company Pvt. Ltd
Basundhara-3, Kathmandu, Nepal (Mob. : 9807981913, 9815991008)

हाम्रो सेफ्टी ट्यांकी तथा ढल सफाई

आधुनिक भ्याकुम सिस्टम भएको, प्रदेश नं. १ कै ठूलो सेफ्टी ट्यांकीबाट कनकाई, शिवसताक्षी, बिर्तामोड र मेचीनगर क्षेत्रमा सेवाका लागि सम्झनुहोस्।

सम्पर्कः
९८०८७०५२०६/९८६३९८३६६८
९८०७९३०७४०/९८४०४९८३५५

अर्जुनधारा यातायात प्रा.लि.द्वारा सञ्चालित आरमदायी यात्रा

बिर्तामोडबाट रवि विहान ९ बजे गाडी नम्बर १७९९ अनुप, ९८४२६९८२४८, ५४६ उत्तम ९८४२६७२८२४, चन्द्र ५२६– ९८६७९९३४९१ साथै समालटार, २:१५ बजे सानुबर्दू २:४५ बजे दैनिक सेवा उपलब्ध छ।

अध्यक्षः गोपाल घिमिरे (९८४२६८४७५६), बिर्तामोड काउन्टर सीताराम आचार्य (९८४२६२३१५२)

उपकार ब्राण्ड

अब हर घरको शान

स्वस्थ्य र स्वादिलो परिकारको लागि सधै उपकार ब्राण्ड नै रोज्नुहोस्।

नटराज एग्रो प्रा. लि. दमक
शाखा कार्यालय बितमोिड, पथरी, इलाम
सम्पर्क: ९८६२२७४४०५, ९८२०७१६१३०, ९८२०७१६११३

ज्यो. मधुसूदन रिजाल
(स्वर्णपदक विजेता)
वैदिक ज्योतिष परामर्श केन्द्र
शनिश्चरे रोड, बिर्तामोड (९८४२०५७४९९)

मेष (चु, चे, चो, ला, लि, लु, ले, लो, अ) - मनोरञ्जनमा अलमलिँदा लक्ष्यमा बाधा पुग्नेछ। निम्तो प्राप्त भए पनि आतिथ्य खर्चिलो बन्नेछ। वादविवादबाट जोगिने प्रयास गर्नुहोला।

बृष (इ, उ, ए, ओ, बा, बि, बु, बे, बो) - परिस्थिति अनुकूल रहे पनि सुविधाले खर्च निम्त्याउन सक्छ। रमाइलो क्षणमा पनि मन उदास रहनेछ।

मिथुन (का, कि, कु, घ, ङ, छ, के, को, ह) - साँझतिर असहज परिस्थितिका बीच काम बनाउन सकिनेछ। शुभचिन्तकहरू जुट्नाले नसोचेको काम बन्न सक्छ।

कर्कट (हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो) - अवसर आए पनि अधिकारका लागि सजग रहनुपर्ला। वैधानिक प्रावधानले लक्ष्यमा पुग्न अप्ठ्यारो पार्नेछ।

सिंह (मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टे) - आफ्नै सहयोगीहरू प्रतिस्पर्धामा उत्रिने समय रहेकाले गोपनीयतामा ध्यान पुऱ्याउनुहोला। यात्रा गर्दा धनमाल सुरक्षामा ध्यान दिनुहोला।

कन्या (टो, प, पि, पु, ष, ण, ठ, पे, पो) - साँझतिर कामको वातावरण बन्नेछ। मेहनत गर्दा जिम्मेवारी पाइनेछ। बलभन्दा बुद्धिको उपयोगले फाइदा दिलाउनेछ।

तुला (र, रि, रू, रे, रो, ता, ति, तु, ते) - पढाइलेखाइमा सोचे जस्तो प्रगति गर्न नसकिएला। अस्वस्थताले कमजोर भएको अनुभूति हुनेछ। फाइदा उठाउन समय पर्खनुपर्नेछ।

बृश्चिक (तो, ना, नि, नु, ने, नो, या, यि, यु) - हतारका काममा ढिलासुस्ती हुन सक्छ। योजना कार्यान्वयनमा ल्याउन निकै मेहनत पर्ला। तापनि निराश नहुनुहोला।

धनु (ये, यो, भ, भि, भु, ध, फा, ढ, भे) - मौका पर्खंदा स्थितिमा सुधार आउनेछ। आफ्नो धनमाल सुरक्षामा भने विशेष ध्यान पुऱ्याउनुहोला। साथीभाइले अल्मल्याउलान्।

मकर (भो, ज, जि, खि, खु, खे, खो, गा, गि) - अप्ठ्यारा परिस्थितिसँग सम्झौता गर्नुपरे पनि लगनशीलताले लक्ष्यमा पुऱ्याउनेछ।

कुम्भ (गु, गे, गो, सा, सि, सु, से, सो, द) - कृषि र पशुधनबाट लाभ हुनेछ। सहयोगीका माध्यमबाट काम बनाउन सकिनेछ। साँझतिर विवादास्पद जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ला।

मीन (दि, दु, थ, झ, ञ, दे, दो, च, चि) - हल्लाको पछि लाग्दा बित्थैमा दुःख पाइनेछ। स्वास्थ्यका लागि आहारविहारमा ध्यान पुऱ्याउनुहोला। यात्राको अवसर आउला।